

Електронний журнал «Державне управління: удосконалення та розвиток» включено до переліку наукових фахових видань України з державного управління (Категорія «Б», Наказ Міністерства освіти і науки України № 1643 від 28.12.2019).

Спеціальність – 281.

Державне управління: удосконалення та розвиток. 2023. № 2.

DOI: <http://doi.org/10.32702/2307-2156.2023.2.7>

УДК 001.103(37.07:31)-044.922:001.891.7:[342:341.49]

О. Г. Осауленко,

д. держ. упр., професор, член-кореспондент Національної академії наук України, ректор, Національна академія статистики, обліку та аудиту

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-7100-7176>

Т. І. Харабара,

аспірант, Національна академія статистики, обліку та аудиту, заступник директора департаменту – начальник управління,

Міністерство економіки України

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-9326-1757>

СТАТИСТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПУБЛІЧНО-ПРАВОВИХ СПОРІВ В КОНТЕКСТІ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ

O. Osaulenko,

Doctor of Science in Public Administration, Professor, Corresponding Member of the National Academy of Sciences of Ukraine, Rector of the National Academy of Statistics, Accounting and Audit

T. Kharabara,

Postgraduate student of the Department of Statistics and Mathematical Methods in Economics, National Academy of Statistics, Accounting and Audit,

Deputy Director of the Department – Head of Directorate,

Ministry of Economy of Ukraine

STATISTICAL SECURITY OF PUBLIC-LEGAL DISPUTES IN THE CONTEXT OF PUBLIC ADMINISTRATION

У статті досліджується значення використання статистики вирішення публічно-правових спорів при прийнятті державними органами владних управлінських рішень. Проаналізовано вплив аналізу статистичних показників здійснення адміністративними судами судочинства на підвищення ефективності діяльності органів публічної влади.

У статті вказується на особливу роль аналізу статистичної інформації для успішної управлінської діяльності, показано залежність управлінської діяльності від правильних ефективних владних управлінських рішень. Підкреслено важливість використання якісних статистичних даних для державного управління.

Встановлено, що ефективність державного управління визначається зіставленням отриманого результату із затратами на його досягнення. Описано етапи процесу прийняття владних управлінських рішень та зроблено висновок про доцільність проведення аналізу статистики вирішення публічно-правових спорів за певною категорією справ чи застосування окремих норм законодавства на початковому етапі підготовки та проектування рішення, коли розробляються альтернативні варіанти розв'язання проблеми, здійснюється оцінка всіх варіантів і на основі цієї оцінки робиться вибір кращої альтернативи та приймається рішення.

У дослідженні встановлено, що обґрунтування управлінських рішень з використанням статистичної інформації, зокрема даних про розгляд публічно-правових спорів, зумовлено тим, що така інформація відображає реальну картину стану законності і правозастосування державними органами в країні. Водночас, для повного та глибокого аналізу такої судової статистики необхідно враховувати зв'язок публічно-правових відносин з іншими процесами суспільного життя.

Наведено категорії справ у публічно-правових спорах та їх основні статистичні показники. Встановлено, що показники розгляду судами справ у сфері публічно-правових відносин одночасно визначають рівень, структуру і динаміку здійснення адміністративного судочинства та характеризують правозастосовну діяльність органів державної влади, надаючи оцінку законності та обґрунтованості прийнятим ними рішенням.

The article examines the significance of using statistics for the resolution of public-law disputes in the adoption of power management decisions by state bodies.

The influence of the analysis of statistical indicators of judicial proceedings by administrative courts on increasing the efficiency of public authorities has been analyzed.

The article points out the special role of the analysis of statistical information for successful managerial activity, shows the dependence of managerial activity on correct and effective powerful managerial decisions. The importance of using high-quality statistical data for public administration is emphasized.

It was established that the effectiveness of public administration is determined by comparing the obtained result with the costs of its achievement. The stages of the process of making powerful management decisions are described and a conclusion is drawn about the expediency of analyzing the statistics of the resolution of public-law disputes for a certain category of cases or the application of certain legal norms at the initial stage of preparation and design of a decision, when alternative options for solving the problem are developed, all options are evaluated and on the basis of this evaluation, the choice of the best alternative is made and a decision is made.

The study established that the justification of management decisions using statistical information, in particular data on the consideration of public legal disputes, is determined by the fact that such information reflects the real picture of the state of legality and law enforcement by state bodies in the country. At the same time, for a complete and in-depth analysis of such judicial statistics, it is necessary to take into account the connection of public-legal relations with other processes of social life.

The categories of cases in public legal disputes and their main statistical indicators are given. It has been established that the indicators of court consideration of cases in the field of public-legal relations simultaneously determine the level, structure and dynamics of administrative proceedings and characterize the law enforcement activities of state authorities, providing an assessment of the legality and reasonableness of their decisions.

Ключові слова: *управлінська діяльність, владні управлінські рішення, статистика вирішення публічно-правових спорів, судова статистика, публічно-правові відносини*

Keywords: *management activity, authoritative management decisions, statistics on the resolution of public-law disputes, judicial statistics, public-law relations*

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими та практичними завданнями. Історія людства свідчить, що без використання статистичних даних неможливе ефективне управління державою, розвиток економіки і культури, розроблення програм соціально-економічного розвитку країни. Статистика завжди виступала і виступає як необхідний і ефективний інструмент державного управління, головне інформаційне джерело даних для управлінських, науково-дослідних і практичних потреб різних структур, організацій і населення [1].

Ефективність прийнятих рішень залежить не тільки від того, наскільки органом влади правильно дотримано стратегії і напрямку реалізації державної політики, а ще й від технічної підтримки прийняття рішень, автоматизації всіх рівнів управління, ефективної роботи системи його інформаційного забезпечення.

Для ефективної управлінської діяльності аналіз має першочергове значення, тому що з його допомогою виявляють проблеми та можливості їх розв'язання. Системний аналіз є сукупністю методів дослідження складних соціально-економічних систем, виявлення проблем, планування і реалізація дій, що спрямовані на їх ліквідацію. Тому будь-яке управлінське рішення повинно опиратися на результати аналізу, зокрема статистичного, які відображають числовий показник скасованих судами рішень у відповідній сфері чи при застосуванні конкретного нормативного акту, а також динаміку їх оскарження, що віддзеркалює рівень задоволення суспільством правозастосовною діяльністю органів влади.

В контексті зазначеного авторами розкрито особливості прийняття владних управлінських рішень, відзначено доцільність врахування при прийнятті таких рішень статистики вирішення публічно-правових спорів.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. В Україні дослідженням питань інформаційного забезпечення державного управління займалися О. Г. Осауленко [2], О. І. Щедрина [3], В. М. Князев, К. О. Линьов, А. С. Васильєв [4] та ін.

Питання удосконалення управлінських рішень шляхом їх обґрунтування статистичними даними у своїх працях висвітлювали Л. П. Чурсанова [5], О. О. Бабінова [6], О. М. Костенко [7], С. В. Бабанін, Ю. Г. Батир, В. В. Шаблистий та ін.

Однак проблематика прийняття владних управлінських рішень з урахуванням статистики вирішення публічно-правових спорів тільки формується, а отже питання потребує додаткового вивчення.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Метою статті є показати важливість використання органами державної влади статистики вирішення публічно-правових спорів при прийнятті владних управлінських рішень.

Виклад основних матеріалів дослідження. Від правильних економічно обґрунтованих управлінських рішень залежить успіх діяльності на всіх рівнях державної влади. Для підготовки та прийняття найкращих з можливих варіантів рішень розроблено ряд наукових методів. Однак, в практиці державного управління такі методи неактивно використовуються. Як правило керівники покладаються на власний досвід прийняття рішень, частіше всього ігноруючи аналіз статистичних даних.

Водночас, мистецтво управління та прийняття ефективних владних управлінських рішень полягає саме у поєднанні підходів, методів, досвіду, практики та аналізу інформації, зокрема статистики вирішення адміністративними судами спорів у відповідній сфері публічно-правових відносин, що забезпечить високу результативність рішень в управлінській діяльності.

Ефективність державного управління розкриває результати функціонування системи, тобто сукупності суб'єкта і керованих об'єктів державного управління та має комплексний характер. Про стан організації та функціонування самої держави, як суб'єкта управління суспільними процесами, свідчить ефективність організації та функціонування об'єктів державного управління.

Необхідність прийняття управлінського рішення, як правило, виникає тоді, коли існує певна проблема, яка потребує вирішення. Від характеру проблеми, яку необхідно розв'язати, залежить процес прийняття рішень і його суть. Раціональність управлінської діяльності безпосередньо залежить від вжиття адекватних заходів і правильного вибору рішення з можливих альтернативних варіантів, що оцінюються в процесі підготовки таких рішень.

В теорії державного управління процес прийняття владних управлінських рішень складається із наступних етапів:

- 1) підготовка і проектування управлінського рішення;
- 2) погодження проекту управлінського рішення;
- 3) прийняття управлінського рішення;
- 3) реалізація управлінського рішення.

На початковому етапі проектування формується комплекс заходів, моделей і проектів, необхідних для розв'язання поставленої проблеми, визначається те, з якою черговістю будуть досягатися ті чи інші цілі, відбувається розподіл сфер діяльності і компетенцій. На даному етапі здійснюється побудова моделей, у яких за допомогою формалізованого опису зображується зв'язок між цілями, засобами та результатами. Саме на цій стадії необхідним є проведення аналізу статистики вирішення публічно-правових спорів за певною категорією справ чи застосуванням окремих норм законодавства. З урахуванням цього аналізу розробляються альтернативні варіанти розв'язання проблеми. Формування переліку альтернатив має бути обумовлено стратегічними та фактичними цілями організації, станом зовнішнього та внутрішнього середовища, наявними та бажаними ресурсами, конкретними значеннями параметрів, що підлягають і не підлягають коригуванню [3].

За допомогою обґрунтування управлінських рішень забезпечується взаємозв'язок і узгодженість різноманітних організаційно-управлінських дій, які спрямовані на технічну, економічну, соціальну, соціально-психологічну і правову організацію виробництва, здійснення соціально-економічних і

соціально-культурних заходів, а також регулювання різноманітних соціально-політичних процесів. Практично в кожному економічно і юридично обґрунтованому управлінському рішенні знаходять своє виявлення ті конкретні правила і норми, додержання яких покликано забезпечувати досягнення даним суб'єктом управління певних попередньо визначених цілей як усвідомлених соціальних результатів [4].

Ключовим етапом прийняття управлінського рішення служить операція вибору кращої альтернативи з переліку розглянутих та проаналізованих. Такому вибору передують порівняння, зіставлення варіантів по колу параметрів, встановлених у ході моделювання, прогнозування, включаючи в першу чергу показники ступеня вирішення проблеми, часу рішення, витрат ресурсів, очікуваних наслідків здійснення рішення, ступеня ризику невиконання рішення.

Визначення результату державного управління обумовлюється не кількістю прийнятих управлінських рішень, а насамперед оцінкою отриманого від них ефекту. Такий процес є доволі складним, тому насамперед необхідно визначити критерії оцінки управлінської діяльності, які відображають цілі, що повинні бути досягнуті.

У своїй праці Чурсанова Л. П. [5] наводить вісім критеріїв оцінки ефективності державного управління. Ступінь відповідності напрямів, змісту і результатів управлінської діяльності державних органів і посадових осіб тим її параметрам, які відображені у правовому статусі органу й окремої посади, є вихідним критерієм конкретної соціально-економічної ефективності. Другий критерій є законність рішень і дій органів державної влади та органів місцевого самоврядування, а також їхніх посадових осіб. Дотримання законності надає державному управлінню певної цілеспрямованості та впорядкованості. Третім критерієм є реальність управлінських впливів. Вибір критерію зумовлений тим, що діяльність управлінських органів і посадових осіб, знаходячи зовнішній прояв у правових та організаційних формах, має забезпечувати цільову орієнтацію, організацію і нормативне регулювання керованими об'єктами.

Державне управління через діяльність своїх управлінських компонентів зобов'язано представляти й забезпечувати реалізацію корінних і комплексних потреб, інтересів та цілей життя людей. Тим самим зміст будь-яких управлінських актів з погляду відображення в них запитів і потреб людей, спрямованості на їхній добробут і розвиток, може становити четвертий критерій. З указаним критерієм безпосередньо пов'язаний наступний – п'ятий, який полягає в характері й обсязі взаємозв'язків відповідних органів державної влади або органів місцевого самоврядування та їх посадових осіб із громадянами, їх об'єднаннями та колективами. Цей критерій показує рівень демократизму управлінської діяльності. Шостим критерієм є міра забезпечення в рішеннях і діях органу та його посадових осіб престижу держави. Правдивість і доцільність управлінської інформації, яка надається органами та їхніми посадовими особами, – сьомий критерій. Інтереси суспільства вимагають, щоб за будь-яких умов до системи державного управління надходила тільки достовірна, об'єктивна інформація. Восьмий критерій полягає в морально-ідеологічному впливі управлінської діяльності [5].

Для прийняття правильних і виважених управлінських рішень необхідним є їх обґрунтування статистичною інформацією, в тому числі даними про розгляд публічно-правових спорів, оскільки відповідна інформація відображає реальну картину стану законності і правозастосування державними органами в країні, та при правильному її застосуванні покликана сприяти ефективному функціонуванню системи державного управління, прозорості та підзвітності діяльності суб'єктів владних повноважень. Водночас, для повного та глибокого аналізу такої судової статистики необхідно виявити зв'язок публічно-правових відносин з іншими процесами суспільного життя. Це допоможе визначити всю сукупність факторів, тому статистика розгляду справ адміністративними судами повинна опиратися на інші показники статистики, які умовно можна поділити на такі основні групи:

- показники статистики суспільного та державного устрою;

- показники статистики у сфері надання державними органами адміністративних послуг;

- показники статистики здійснення фізичними та юридичними особами підприємницької діяльності;

- показники статистики рівня життя населення.

Статистичний аналіз буде більш повним, усебічним та глибоким, якщо поруч із загальними показниками щодо розгляду адміністративними судами публічно-правових спорів застосовувати комплекс диференційованих показників за різними рівнями: 1) за певною категорією справ чи застосуванням нормативно-правового акту; 2) за способом судового захисту; 3) за різними територіями, регіонами; 4) за кількістю оскаржених рішень; 5) за кількістю прийнятих за результатами розгляду рішень на користь суб'єктів владних повноважень та кількістю скасованих рішень.

Показники структури оскаржених рішень органів державної влади доцільно вивчати: а) за об'єктами оскаржень; б) за суб'єктами звернень до суду; в) за мірою задоволення вимог про визнання протиправними і скасування рішень органів влади.

Комплексний підхід до вивчення динаміки вирішення публічно-правових спорів вимагає аналізу всіх показників у їх сукупності й взаємозв'язку (абсолютних й відносних показників, а також їх структурних зрушень).

Виходячи із положень Кодексу адміністративного судочинства України (далі – КАС України) однією з основних вимог до оскаржуваного рішення суб'єкта владних повноважень є обґрунтування цього рішення.

Так, згідно з пунктом 3 частини другої статті 2 КАС України у справах щодо оскарження рішень, дій чи бездіяльності суб'єктів владних повноважень адміністративні суди перевіряють, чи прийняті (вчинені) вони обґрунтовано, тобто з урахуванням усіх обставин, що мають значення для прийняття рішення (вчинення дії) [8].

Виходячи з частини першої статті 19 КАС України юрисдикція адміністративних судів поширюється на справи у публічно-правових спорах.

У нижченаведеній таблиці 1 відображено справи у публічно-правових спорах та основні статистичні показники, які є своєрідними маяками для прийняття рішень.

Таблиця 1. Основні справи у публічно-правових спорах та їх основні статистичні показники

Основні справи у публічно-правових спорах	Основні статистичні показники
<ul style="list-style-type: none"> - спори фізичних чи юридичних осіб із суб'єктом владних повноважень щодо оскарження його рішень (нормативно-правових актів чи індивідуальних актів), дій чи бездіяльності, крім випадків, коли для розгляду таких спорів законом встановлено інший порядок судового провадження; - спори з приводу прийняття громадян на публічну службу, її проходження, звільнення з публічної служби; - спори між суб'єктами владних повноважень з приводу реалізації їхньої компетенції у сфері управління, у тому числі делегованих повноважень; - спори, що виникають з приводу укладання, виконання, припинення, скасування чи визнання нечинними адміністративних договорів; - спори за зверненням суб'єкта владних повноважень у випадках, коли право звернення до суду для вирішення публічно-правового спору надано такому суб'єкту законом; - спори щодо правовідносин, пов'язаних з виборчим процесом чи процесом референдуму; - спори фізичних чи юридичних осіб із розпорядником публічної інформації щодо оскарження його рішень, дій чи бездіяльності у частині доступу до публічної інформації; - спори щодо вилучення або примусового відчуження майна для суспільних потреб чи з мотивів суспільної необхідності; 	<ul style="list-style-type: none"> - кількість публічно-правих спорів, за звітний період; - кількість розглянутих позовних заяв, у тому числі: повернуті позовні заяви, залишенні без розгляду, без руху, кількість позовів за якими відмовлено у відкритті провадження у справі, закрито провадження, кількість відкритих проваджень; - розмір заявлених грошових вимог (ціна позову); - кількість задоволених позовних заяв у повному обсязі; - кількість задоволених позовних вимог із визнанням протиправними дій суб'єкта владних повноважень за відповідною категорією справ; - кількість задоволених позовних вимог із скасуванням нормативно-правових актів за відповідною категорією справ; - кількість задоволених позовних вимог із скасуванням актів індивідуальної дії за відповідною категорією справ; - кількість задоволених позовних вимог із визнанням протиправною бездіяльності органу державної влади за відповідною категорією справ; - кількість апеляційних і касаційних скарг, на початок та кінець звітного періоду, які перебували на розгляді за категоріями справ; - кількість нерозглянутих апеляційних і касаційних скарг, у тому числі: відмовлено у відкритті провадження, повернуті скарги;

Основні справи у публічно-правових спорах	Основні статистичні показники
<ul style="list-style-type: none"> - спори щодо оскарження рішень атестаційних, конкурсних, медико-соціальних експертних комісій та інших подібних органів, рішення яких є обов'язковими для органів державної влади, органів місцевого самоврядування, інших осіб; - спори щодо формування складу державних органів, органів місцевого самоврядування, обрання, призначення, звільнення їх посадових осіб; - спори фізичних чи юридичних осіб щодо оскарження рішень, дій або бездіяльності державного замовника; - спори із суб'єктами владних повноважень з приводу проведення аналізу ефективності здійснення державно-приватного партнерства; - спори, що виникають у зв'язку з оголошенням, проведенням та/або визначенням результатів конкурсу з визначення приватного партнера та концесійного конкурсу 	<ul style="list-style-type: none"> - кількість розглянутих апеляційних і касаційних скарг, у тому числі кількість скарг, у задоволені яких відмовлено, скарги задоволені та судові рішення змінено, скаргу задоволено та судові рішення скасовано, із закриттям провадження у справі, з направленням на новий розгляд, з направленням для продовження розгляду, з ухваленням нового рішення, із залишенням в силі рішення суду; - кількість поданих та розглянутих заяв про перегляд рішення суду за нововиявленими обставинами; - кількість поданих та розглянутих заяв про перегляд рішення суду за виключними обставинами.

Джерело: сформовано авторами на основі [8].

Таким чином, показники розгляду судами справ у сфері публічно-правових відносин одночасно визначають рівень, структуру і динаміку здійснення адміністративного судочинства та характеризують правозастосовчу діяльність органів державної влади, надаючи оцінку законності та обґрунтованості прийнятим ними рішенням.

При цьому необхідно зазначити, що статистика розгляду адміністративними судами публічно-правових спорів характеризує не всі вчинені рішення, дії чи бездіяльність органів влади, а лише ті, які порушують права чи інтереси фізичних і юридичних осіб, що звернулися до суду за захистом порушених прав чи інтересів з боку суб'єктів владних повноважень.

Крім того треба мати на увазі, що головним результатом будь-якого акту управління є управлінське рішення. Проте зміст управлінського рішення не обов'язково об'єктивується і реалізується у формі актів управління. Конкретне

управлінське рішення може бути реалізоване як шляхом видання правових актів управління, так і за допомогою інших форм управлінської діяльності. Іноколи на практиці виявляються обставини, коли керівник відповідного органу або ланки управління приймає рішення не реагувати на ситуацію, яка складається. В такому випадку акт управління взагалі не видається, хоча прийняття управлінського рішення безсумнівно має місце. Не слід забувати також про те, що зміст управлінського рішення може бути втілений в декількох актах державного управління і, навпаки, декілька рішень можуть забезпечувати змістовну характеристику багатьох організаційно-управлінських дій, які реалізуються відповідно до приписів єдиного акту управління. Головне тут полягає в тому, що правові акти державного управління забезпечують «переклад» змісту управлінських рішень на юридичну мову державно-владних приписів і вимог. Інакше кажучи, управлінські рішення на відміну від актів управління визначають і обґрунтовують не реально здійснювані, а лише потенційно можливі результати і цілі управлінської діяльності, на основі яких формуються комплекси організаційних дій про шляхи і засоби досягнення бажаних соціальних результатів [4].

Висновки та перспективи подальших досліджень у даному напрямі. З вищевикладеного випливає висновок про те, що підготовка і прийняття владних управлінських рішень є необхідною передумовою успішної управлінської діяльності органів державної влади на всіх рівнях. Водночас, ефективними управлінські рішення можна вважати лише тоді, коли у співставленні із затратами на їх прийняття відчутним є отриманий результат від їх реалізації.

Для прийняття державними органами обґрунтованих управлінських рішень важливим є проведення аналізу та врахування статистичної інформації, зокрема про розгляд публічно-правових спорів за певною категорією справ чи застосуванням окремих норм законодавства, оскільки така інформація віддзеркалює реальну картину стану законності і правозастосування державними органами в країні. Статистичний аналіз за показниками, що відображають, зокрема, кількісні і якісні характеристики оскаржених і

скасованих рішень органів влади відіграє особливу роль, оскільки за допомогою цієї статистики розробляються альтернативні варіанти розв'язання проблеми, робиться вибір кращої альтернативи та приймається правильне і обґрунтоване рішення. Правильне застосування статистики розгляду адміністративними судами спорів у сфері публічно-правових відносин допомагає своєчасно виявити підстави і умови прийняття суб'єктами владних повноважень незаконних рішень, сприяє підвищенню ефективності роботи органів публічної влади.

Перспективи подальших досліджень у даному напрямку пов'язані з висвітленням проблем, які стосуються дослідження впливу статистики розгляду публічно-правових спорів на реалізацію політики окремими органами державної влади.

Література

1. Мармоза А. Т. Теорія статистики : навч. посіб. Київ : Ельга, 2003. 392 с.
2. Осауленко О. Г. Інформаційне забезпечення державного та регіонального соціального управління. Київ : НАН України, Інститут економіки промисловості, Державний комітет статистики України, 2004. 655 с.
3. Щедріна О. І. Системний аналіз як інструмент прийняття управлінських рішень в бізнесі. Моделювання та інформаційні системи в економіці : зб. наук. пр. ДВНЗ «Київ. нац. екон. ун-т ім. Вадима Гетьмана». Київ : КНЕУ, 2020. Вип. 99. – С. 170-184.
4. Васильєв А. С. Обґрунтування управлінських рішень як умова ефективності правових актів управління. Ринкова економіка: сучасна теорія і практика управління. Одеса : Одеський Національний університет імені І. І. Мечникова, 2014. Том. 1. Вип. 1/1. С. 120-127.
5. Чурсанова Л. П. Ефективність державного управління: статистичний метод. Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції. Дніпро, 2013. Вип. 4. - С. 116-126.
6. Бабінова О. О. Державна регіональна політика і регіональний розвиток: сучасні реалії України та європейський досвід : монографія. Київ : Фенікс, 2011. 268 с.

7. Костенко О. М. Обґрунтування управлінських рішень з врахуванням якості інформаційно-аналітичної системи менеджменту. Київ, Облік і фінанси АПК, 2012. № 3. С. 146-149.

8. Кодекс адміністративного судочинства України: Кодекс України від 06.07.2005 р. № 2747-IV. Дата оновлення: 18.10.2022. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2747-15#Text> (дата звернення: 15.02.2023).

References

1. Marmoza, A. T. (2003), *Teoriya statystyky [Theory of statistics]*, Elha, Kyiv, Ukraine

2. Osaulenko, O. H. (2004), *Informatsiyne zabezpechennya derzhavnoho ta rehionalnoho sotsialnoho upravlinnya [Information provision of state and regional social management]*, NAN Ukrainy, Instytut ekonomiky promyslovosti, Derzhavnyy komitet statystyky Ukrainy, Donetsk, Ukraine.

3. Shchedrina, O. I. (2020), “System analysis as a tool for making managerial decisions in business”, vol. 99, pp. 170–184.

4. Vasiliev, A. S. (2014), “Justification of management decisions as a condition for the effectiveness of legal acts of management”, vol. 1.1/1. pp. 120-127.

5. Chursanova, L. P. (2013), “Effectiveness of state administration: statistical method”, vol. 4. pp. 116-126.

6. Babinova, O. O. (2011), *Derzhavna rehionalna polityka i rehionalnyi rozvytok: suchasni realii Ukrainy ta yevropeyskyi dosvid [State regional policy and regional development: modern realities of Ukraine and European experience]*, Feniks, Kyiv, Ukraine.

7. Kostenko, O. M. (2012), “Justification of management decisions taking into account the quality of the information and analytical management system”, vol. 3. pp. 146-149.

8. Verkhovna Rada of Ukraine (2005), “Code of Administrative Proceedings of Ukraine”, available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2747-15#Text> (Accessed February 15, 2023).

Стаття надійшла до редакції 17.02.2023 р.